

”Ingen kan göra allt”

– men alla kan göra något.

Rätt timing i livet och ett provocerande mail från en kollega blev startskottet för Gert-Uno Larssons engagemang för Läkare Utan Gränser, vilket så småningom ledde till att han lämnade sitt trygga liv som ortopedöverläkare vid Traumasjukhuset i Kristianstad och flyttade till Haiti, ett av Latinamerikas fattigaste länder, under ett par månader.

Text: Eva-Lotta Sigurdh

Det mesta i livet beror på slumpen, enligt Gert-Uno Larsson. Som att han blev läkare och efter en tid valde inriktningen ortopedläkare. Fast samtidigt har han alltid vetat att han ville ”bli något som hade betydelse” och att han ”någon gång” skulle göra humanitära insatser. Därför var det kanske ändå ingen slump att han sent omsider kom att arbeta för Läkare Utan Gränser. Däremot krävdes en spark i baken. Direkt efter jordbävningen i Haiti 2010 fick han ett mail från en kollega på plats.

– Hon skrev ”här är mycket att göra, var är du?”, ler Gert-Uno vid minnet av det lite påflugna och provocerande mailet.

VID DET HÄR laget var barnen vuxna och därför också timingen rätt, men av

olika skäl blev det ändå inte Haiti där och då, däremot incitamentet till fem veckor i Nigeria året efter. Vistelsen där och bekräftelsen på vilken nytta Läkare Utan Gränserns arbete verkligen kan göra gav blodad tand, så fem år senare blev det till sist Haiti – och denna gång så länge som två månader.

– Det var en väldigt lärorik tid, både yrkesmässigt och på ett personligt plan. Jag insåg hur bra vi har det här hemma och blev mer tacksam och ödmjuk, säger han eftertänksamt.

HJÄLPBEHOVEN EFTER jordbävningen är fortfarande stora och med hög kriminalitet och en vårdslös trafiksituation ovanpå detta blev det långa och intensiva arbetsdagar på sjukhuset för Gert-Uno och hans kollegor. Därtill med helt andra förutsättningar och i en helt annan omfattning än hemma.

– Där spikas lika många lärbensfrakturer ihop på ett enda sjukhus som i hela Sverige under ett år. Dessutom händer

Foto: Shutterstock

det ofta att när röntgenapparaten går sönder så finns det ingen som vågar ta sig till sjukhuset med reservdelar på grund av den höga kriminaliteten, berättar han. Så Haitivistelsen lärde mig att göra operationer utan röntgen. Det går, men det är ingen hit...

GERT-UNO FRAMHÅLLER den duktiga inhemska personal han samarbetade med – men i detta också Läkare Utan Gränserns viktiga roll.

– Organisationen har väldigt höga ideal och en otroligt tydlig struktur. Förutom att rädda liv i katastrofområden handlar mycket av deras arbete om att bygga upp vården och kompetenser för framtiden, berättar Gert-Uno, som själv bidrog med viss fortbildning i olika operationsmetoder när han var där.

Hans egen roll som ortoped var aldrig att rädda liv vare sig i Nigeria eller Haiti, men ortopederna har ändå en väldigt viktig roll inom Läkare Utan Gränser, menar han.

LÄKARE UTAN GRÄNSER

Medecins Sans Frontières är en ideell förening som startades 1971 i Paris av en grupp läkare och journalister. De ansåg att det behövdes en oberoende hjälporganisation som talade ut om övergrepp och missförhållanden, och satte människor före politik. Målet – då som nu – är att ge medicinsk vård i akuta kriser och katastrofer runtom i världen och berätta för omvärlden om vad de bevittnar. I dag arbetar organisationen i runt 70 länder.

Läs mer och ge ditt stöd på:
lakareutanranser.se

– Det är sällan man dör av ett brutet ben, men om det inte fungerar sedan så är det rätt kört att kunna leva ett normalt liv. Framförallt i dessa typer av länder där en funktionsnedsättning – särskilt hos män – ofta gör att de inte längre kan försörja sin familj.

Planerar du att göra fler uppdrag för Läkare Utan Gränser framöver?

– Det finns inga sådana planer just nu, men om de hör av sig och behöver min hjälp har jag inte stängt dörren. Jag tror att min personlighetstyp passar för att verka i den här miljön. Att man är lite ödmjuk inför omständigheterna och inte tror att man kan revolutionera tillvaron bara för att man kommer. För det kan man inte. Det finns så mycket som man inte råar på. Men även om ingen kan göra allt så kan alla göra något. ●

Foto: Privat
Gert-Uno Larssons

HAITI

Var: Ligger i Karibien och tillhör kontinenten Nordamerika.

Befolkning: Ca 11 miljoner invånare

Huvudstad: Port-au-Prince

Officiella språk: Franska och Haitisk kreol

Första året Läkare Utan Gränser arbetade här: 1991